

Cvičení č. 5**1. část:**

Ročník: 6.

Období: 3. Čtvrtletí

Učivo: Litosféra, atmosféra

Cíle:

Žák...

- **Definuje pojem litosféra**
- Vlastními slovy popíše vznik a vývoj Země
- **Vyjmenuje vrstvy, ze kterých se skládá Země a popíše jejich vlastnosti**
- V atlasu světa vyhledá příklad litosférických desek
- **Definuje zeměřesení**
- S porozuměním používá pojmy: zlom, hypocentrum, epicentrum, seismograf, Richterova stupnice, tsunami
- **Vysvětlí co je sopečná činnost a popíše, jak vzniká**
- S porozuměním používá pojmy: vulkán, magma, láva, sopečný kužel, sopouch, magmatický krb, gejzír
- Objasní pojem přírodní katastrofa a seznámí se se zásadami chování při vybraných přírodních katastrofách
- **Vyjmenuje vnější a vnitřní přírodní činitele a objasní jejich působení na zemský povrch**
- S porozuměním používá pojmy: vrása, vrásnění, vrásové pohoří, sedlo, koryto, kerná pohoří, zlom, sopečné hory, sesuv, propast
- **Rozliší typy pohoří podle vzniku**
- S porozuměním používá pojmy: zvětrávání, koryto, říční údolí, kaňon, naplavenina, půdní sesuv, ledovcové údolí, půdní eroze
- **Člení zemský povrch dle nadmořské výšky, podle rozdílu nadmořských výšek**
- Vymezí rozdíl mezi horizontální a vertikální členitostí
- **Podle obrázku popíše oceánské dno**
- S porozuměním používá pojmy: pevninský šelf, pevninský svah, oceánská pánev, středoocéánský hřbet, ostrov, poloostrov, záliv, hlubokooceánský příkop

- **Definuje pojem atmosféra a určí zastoupení jednotlivých plynů v ní**
- Objasní ochranné funkce atmosféry
- **Vyjmenuje vrstvy atmosféry a jejich vlastnosti**
- Definuje počasí
- Vyjmenuje prvky, ze kterých vycházíme při charakteristice počasí
- **Objasní vznik větru**
- Na mapě ukáže směr a oblasti výskytu pasátů a monzunů
- S porozuměním používá pojmy: monzun, cyklona
- **Vysvětlí rozdíl mezi podnebím a počasím**
- **Na mapě lokalizuje jednotlivé podnebné pásy**
- Vlastními slovy vysvětlí, co způsobuje změny podnebí a jaké mají důsledky

Pozn.: Tučně zvýrazněné značí nejdůležitější cíle.

Obsah:

Litosféra – vznik a vývoj Země, stavba zemského tělesa, zemětřesení a sopečná činnost, vznik pohoří, vnější a vnitřní přírodní činitelé, tvary zemského povrchu, geomorfologie oceánského dna

Atmosféra – složení atmosféry, vrstvy atmosféry a jejich vlastnosti, počasí, vznik větru, podnebí Země

2. část – aktivity ve výuce:

Ústní zkoušení	1 krát	20 bodů
Písemné zkoušení	5 krát	50 bodů
Aktivita v hodině	v každé hodině	10 bodů
Orientace na mapě	2 krát (v rámci ústního zkoušení)	0 bodů
Pracovní listy	5 krát	10 bodů
Dobrovolná aktivita (referát, prezentace)	1 krát	10 bodů
Sledování videonahrávky/dokumentu	4 krát	0 bodů

3. část – čtvrtletní test:

1) co jsou litosférické desky?

- a) malé kousky litosféry, které se nepohybují
- b) velké části litosféry, které stojí na místě
- c) velké části litosféry, které se velmi pomalu pohybují

2) zemětřesení měříme přístrojem:

- a) seismografem
- b) chvěnígrafem
- c) seismonosem

3) vyvřelé horniny vznikly:

- a) z rozrušených hornin a jejich ukládáním
- b) z magmatu, které se vylilo na povrch nebo utuhlo pod povrchem
- c) přeměněním usazených hornin za pomoci vysoké teploty

4) Které útvary vznikají působením vody?

- a) pobřežní útesy, poušť, píseční přesypy
- b) přehrad, lomy
- c) jeskyně s krápníkovou výzdobou, koryta, kaňony

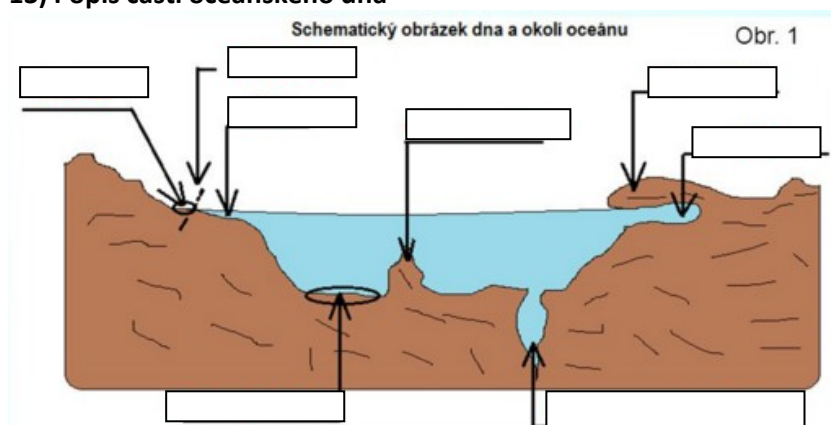
5) Spoj k sobě pojmy a jejich výškový rozdíl:

- Pahorkatina do 600 m
- Velehornatina do 300 m
- Rovina nad 600 m
- Hornatina do 30 m
- Vrchovina do 150 m

6) O kterém typu oblačnosti je řeč?

Je často nenápadná. Pozorujeme šedou, jednolitou pokrývku oblohy. Může přinášet méně vydatné, ale déle trávající srážky. _____

- 7) Jak spočítáš průměrnou denní teplotu?
- 8) Vysvětli, co jsou monzuny.
- 9) Co je to zvětrávání a čím je způsobeno?
- 10) Atmosféra je _____
- 11) S pomocí atlasu vyhledej a pomocí zeměpisné šířky vymezi 3 základní podnebné pásy
- 12) Popiš stavbu Země (pomocí nákresu)
- 13) Popiš části oceánského dna

Vypracování:

1) co jsou litosférické desky?

- a) malé kousky litosféry, které se nepohybují
- b) velké části litosféry, které stojí na místě
- c) velké části litosféry, které se velmi pomalu pohybují

2) zeměřesení měříme přístrojem:

- a) seismografem
- b) chvěnígrafem
- c) seismonosem

3) vyvěřelé horniny vznikly:

- a) z rozrušených hornin a jejich ukládáním
- b) z magmatu, které se vylilo na povrch nebo utuhlo pod povrchem
- c) přeměněním usazených hornin za pomoci vysoké teploty

4) Které útvary vznikají působením vody?

- a) pobřežní útesy, poušť, píseční přesypy
- b) přehrad, lomy
- c) jeskyně s krápníkovou výzdobou, koryta, kaňony

5) Spoj k sobě pojmy a jejich výškový rozdíl:

Pahorkatina	do 600 m
Velehornatina	do 300 m
Rovina	nad 600 m
Hornatina	do 30 m
Vrchovina	do 150 m

6) O kterém typu oblačnosti je řeč?

Je často nenápadná. Pozorujeme šedou, jednolitou pokrývku oblohy. Může přinášet méně vydatné, ale déle trvající srážky. **Slohovitá oblačnost**

7) Jak spočítáš průměrnou denní teplotu? $T_1 + T_2 + 2x T_3/3$

8) Vysvětli, co jsou monzuny. Proudí mění se s ročními obdobími, letní (z oceánu na pevninu) a zimní (z pevniny na oceán)

9) Co je to zvětrávání a čím je způsobeno? Rozrušování hornin způsobené vodou, větrem či organismy

10) Atmosféra je vzdušný obal Země

11) S pomocí atlasu vyhledej a pomocí zeměpisné šířky vymezi 3 základní podnebné pásy mírný (30 – 60°), teplý (0-30°) a polární (60-90°)

- 12) Popiš stavbu Země (pomocí nákresu) vnitřní a vnější jádro, spodní a svrchní plášť, zemská kůra
13) Popiš části oceánského dna

